

Rajavartiolaitoksen esikunta
Oikeudellinen osasto
Oikeudelliset palvelut -yksikkö
Ylitarkastaja Sami Piispanen

12.3.2026

HE 12/2026 vp

Eduskunnan liikenne- ja viestintävaliokunnalle

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi sähköisen viestinnän palveluista annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan liikenne- ja viestintävaliokunta on pyytänyt Rajavartiolaitokselta lausuntoa hallituksen esityksestä eduskunnalle laiksi sähköisen viestinnän palveluista annetun lain muuttamisesta (HE 12/2026 vp). Rajavartiolaitoksen esikunta lausuu asiassa kunnioittaen seuraavaa:

Rajavartiolaitosta on kuultu lausuntokierroksen aikana hallituksen esitysluonnoksesta. Rajavartiolaitoksen esikunta pitää hallituksen esitystä ja sen tavoitteita kannatettavana. Rajavartiolaitoksen tarpeet on huomioitu esityksessä riittävällä tavalla. Rajavartiolaitoksen esikunta haluaa kuitenkin tuoda seuraavat seikat valiokunnan tietoon.

Rajavartiolaitokselle on rajavartiolain (578/2005) 38 a §:ssä säädetty toimivaltuus käyttää eräissä tilanteissa radiohäirintälaitteita miehittämättömän ilma-aluksen kulkuun puuttumiseksi. Puuttumisen ja siihen käytettävien toimenpiteiden on oltava puolustettavia eikä toimenpiteitä saa käyttää laajemmin tai ajallisesti kauempaa kuin välttämättä on tarpeen. Puuttumistoimenpiteillä ei saa aiheuttaa vähäistä suurempaa haittaa muulle radioviestinnälle tai yleisen viestintäverkon laitteille tai palveluille. Myös muille viranomaisille säädetyissä vastaavissa toimivaltuuksissa on tyypillisesti asetettu tiukat edellytykset radiohäirintälaitteiden käytämiselle.

Voimassa olevan lainsäädännön näkökulmasta radiohäirintälaitteet ovat radiolaitteita, joiden hallussapito ja käyttö lähtökohtaisesti edellyttää sähköisen viestinnän palveluista annetun lain (917/2014) 39 §:n mukaisen radioluvan. Myös Rajavartiolaitos tarvitsee luvan tällaisten laitteiden hallussapitoon ja käyttöön lakisääteisten tehtäviensä suorittamiseksi, mikäli sitä ei käytetä lain 39 §:n 6 momentissa säädettyllä tavalla yksinomaan Puolustusvoimien ja Rajavartiolaitoksen käyttöön

määrätyllä taajuusalueella. Vastaava poikkeus esitetään säädettäväksi radiohäirintään tarkoitettujen laitteiden osalta lain 39 a §:n 9 momentissa.

Erityisesti miehittämättömien ilma-alusten kulkuun puuttumisen osalta häirintää on yleensä tarpeen suorittaa sillä taajuudella, jota puuttumisen kohteena oleva miehittämätön ilma-alus käyttää. Lisäksi on huomattava, että monia radiohäirintään tarkoitettuja laitteita voi käyttää laajasti eri taajuusalueilla ja eri tehtäviin. Rajavartiolaitoksen radiohäirintään tarkoitettuja laitteita käytetään myös muilla kuin Puolustusvoimille ja Rajavartiolaitokselle määrätyillä taajuusalueilla.

Radiohäirinnän osalta kyseisen poikkeuksen käytännön merkitys jäisi edellä todetun perusteella verraten rajalliseksi ja Rajavartiolaitos joutuisi hakemaan luvat käyttämiinsä radiohäirintään tarkoitettuihin laitteisiin kuten nykyisinkin. Rajavartiolaitoksen esikunta esittää harkittavaksi, olisiko esitetystä 39 a §:n 9 momentista syytä poistaa sana yksinomaan, mikä mahdollistaisi radiohäirintälaitteiden käyttämisen lupavapaasti laajemmin Puolustusvoimien ja Rajavartiolaitoksen toiminnassa. Vaihtoehtoisesti asiassa voisi vielä tarkemmin arvioida sitä, onko kaikilta osin tarkoituksenmukaista, että viranomaisen tulee hankkia lupa radiohäirintälaitteen hallussapitoa ja käyttöä varten tilanteessa, jossa laitteen käyttäminen edellyttää joka tapauksessa erillistä toimivaltuutta, jossa on säädetty laitteen käyttämisestä verraten yksityiskohtaisesti.

Esitetyssä 315 ja 324 §:ssä esitettäisiin säädettäväksi laajoja poikkeuksia sähköisen viestinnän palveluista annetun lain muiden säännösten soveltamisesta tilanteissa, joissa radiohäirintään tarkoitettua laitetta käytetään Rajavartiolaitoksen toiminnassa yksinomaan tietyssä toiminnassa tai tietyllä taajuusalueella. Kuten edellä on todettu, radiohäirintään tarkoitettuja laitteita käytetään Rajavartiolaitoksen toiminnassa laajasti muulla, kuin Puolustusvoimien ja Rajavartiolaitoksen käyttöön osoitetuilla taajuusalueilla. Lisäksi samaa radiohäirintään tarkoitettua laitetta voidaan käyttää eri tehtäviä varten. Edellä todetun perusteella esitettyjen poikkeusten ala voi jäädä merkittävästi suppeammaksi, kuin on tarkoituksenmukaista. Rajavartiolaitoksen esikunta esittää tältäkin osin harkittavaksi, olisiko 315 §:n 4 momentista ja 324 §:n 1 momentin 1 kohdasta syytä poistaa sana yksinomaan. Tämä laajentaisi säännösten soveltamisalaa niin, että ne kattaisivat kaikki radiohäirintään tarkoitettut laitteet, joita käytetään säännöksen tarkoittamassa toiminnassa tai taajuusalueella.

Lisäksi Rajavartiolaitoksen esikunta esittää harkittavaksi, pitäisikö esitetyn 264 §:n 5 kohdassa säädettyyn poikkeukseen lisätä radiolaitteiden lisäksi myös radiohäirintään tarkoitettut laitteet. Nyt säännöksen 5 ja 6 kohdan poikkeukset kattavat ainoastaan tietyissä tarkoituksissa yksinomaan käytettävät radiolaitteet sekä radioluvan perusteella käytettävät radiohäirintään tarkoitettut laitteet. Ei voine olla tarkoituksenmukaista, että Puolustusvoimien ja Rajavartiolaitoksen 39 a §:n 9 momentin perusteella lupavapaasti käyttämiin radiohäirintään tarkoitettuihin

laitteisiin sovellettaisiin laajemmin vaatimuksenmukaisuutta ja markkinavalvontaa koskevia säännöksiä kuin luvan perusteella käytettäviin laitteisiin tai samassa tarkoituksessa käytettäviin radiolaitteisiin. Myös esitetyn 264 §:n 5 kohdan osalta olisi syytä samalla arvioida sitä, tulisiko siitä poistaa sana yksinomaan.

Rajavartiolaitoksen esikunta haluaa selvyuden vuoksi todeta, että käytännön yhteistyössä Liikenne- ja viestintävirasto Traficom kanssa ei ole ollut haasteita, eikä lakimuutoksen voida olettaa niitä aiheuttavan.